

Svarīgākās darba aizsardzības prasības, ja darbs jāveic ārpus telpām un zemā gaisa temperatūrā.

Darba aizsardzības normatīvie akti nosaka, ka darba devējam ir jānovērtē tie darba vides apstākļi un riski, kuros darbinieki strādā vai kam tie ir pakļauti darba laikā, kā arī jāveic atbilstoši pasākumi risku samazināšanai vai novēršanai. Kā viens no būtiskākajiem darba vides faktoriem ir mikroklimate, jo sevišķi zemā gaisa temperatūrā. Šis faktors ir aktuāls aukstajos gada mēnešos, kad ikdienas darbs jāveic ārpus telpām (piemēram, mežstrādnieki, celtnieki, sētnieki, pastnieki, policisti). Pat neilgi aukstumā pavadīts laiks, ko cilvēks pavada zemā gaisa temperatūrā, kas pārsniedz – 10 C, var radīt ietekmi uz cilvēka veselību. Aukstums rada stresu, samazina ķermeņa jutīgumu un pirkstu veiklību, kā arī kavē nervu sistēmas funkcionēšanu. Sevišķi bīstami, ja darbs norisinās zemā temperatūrā un caurvējā, ko papildina arī tādi bīstami darba vides faktori kā troksnis vai vibrācija, kas vēl vairāk ietekmē veselību. Turklāt aukstuma sajūtu paaugstina, un cilvēka komforta līmeni pasliktina vēja ietekme uz ķermeni. Tādēļ, darba devējam būtu svarīgi zināt un ievērot darba aizsardzības prasības.

2010. gada 28. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. [359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”](#) nosaka minimālās prasības, kas darba devējam jāievēro, lai nodrošinātu drošas un veselībai nekaitīgas darbavietas, tai skaitā, uzmanību pievēršot darbam, kas veicams ārpus telpām. Piemēram, ja darbs tiek veikts ārpus telpām, darba devējam jānodrošina nodarbinātie ar atbilstošām sadzīves un atpūtas telpām, kas ir apsildāmas, lai nodarbinātajiem būtu iespēja sasildīties. Šī prasība ir jāņem vērā, ievērojot noteikumos noteiktos pieļaujamos laikposmus darbam aukstumā ārpus telpām. Piemēram, - ja ārā ir – 5 līdz – 10 grādi, šādos apstākļos drīkst strādāt ne vairāk kā 90 minūtes, pēc tam dodoties vismaz 15 minūšu ilgā atpūtā siltumā. Ja gaisa temperatūra ir – 10 un – 18 grādu robežās, drīkst strādāt ne vairāk kā 80 minūtes, atpūšoties siltumā 20 minūtes. Vēl aukstākā laikā, kad gaiss atdziest no – 18 līdz – 30 grādiem, ārā atļauts strādāt ne vairāk kā 70 minūtes, atpūšoties un sildoties 25 minūtes. Ņemot vērā vēja ātrumu, jāveic arī pieļaujamās temperatūras korekcija.

Kā būtisks pasākums zemās temperatūras riska samazināšanai ir individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana. Tādējādi darba devēja pienākums ir nodarbinātos nodrošināt ar nepieciešamajiem individuālās aizsardzības līdzekļiem – siltu apģērbu, cepuri, cimdus, apaviem, ko savukārt nosaka 2002. gada 20. augusta noteikumi Nr.372 [„Darba aizsardzības prasības lietojot individuālās aizsardzības līdzekļus”](#).

Jāņem vērā, ka nodarbināto veselības uzraudzība ir svarīga, lai savlaicīgi konstatētu darba vides faktoru ietekmi uz nodarbināto veselību un veiktu nepieciešamos pasākumus, lai novērstu slimību attīstību. Tādēļ jāveic regulāras obligātās veselības pārbaudes nodarbinātajiem, kuru veikšanu reglamentē 2009. gada 10. marta MK noteikumi Nr. 219 [„Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”](#).

Obligātā veselības pārbaude jāveic:

- personām, kuras jau strādā pazeminātās temperatūras apstākļos,
- stājoties darbā, ja nodarbinātais tiks pakļauts pazeminātās temperatūras ietekmei, kas zemāka par rekomendējamām temperatūrām konkrētai darba vietai, bet nepārsniedz 5 grādu starpību salīdzinājumā ar rekomendējamām temperatūrām;
- periodiski ne retāk kā reizi trijos gados ikvienam darbiniekam. Uz obligātajām veselības pārbaudēm nodarbinātais jānosūta, ja darbs norādītajos apstākļos tiek veikts ilgāk nekā 50% no kopējā darba laika.

